

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการสื่อสารความหมาย ผู้วิจัยจึงกำหนดเป็นสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
n	แทน	กลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	สถิติทดสอบที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบ t (t - distribution)
SS	แทน	ผลบวกกำลังของคะแนน (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean of Square)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
F	แทน	สถิติทดสอบที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบ F (F - distribution)
sig	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)

ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้
ระยะที่ 1 การวิเคราะห์ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

1.1 วิเคราะห์ค่าความถี่ และร้อยละของสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา

1.2 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการบริหาร
หลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงาน เขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู

1.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความ
คิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 1

1.4 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ระยะที่ 2 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

2.1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

2.2 การจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา

2.3 การวางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้

2.4 การดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

2.5 การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา

2.6 การสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

2.7 การปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็น
ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม
เขต 1

1.1 วิเคราะห์ค่าความถี่ และร้อยละของสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง จำแนก
ตามสถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. สถานภาพ		
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	140	30.30
1.2 ครูผู้สอน	322	69.70
รวม	462	100.00

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. ขนาดของสถานศึกษา	2.1 ขนาดเล็ก	98	21.21
	2.2 ขนาดกลาง	278	60.17
	2.3 ขนาดใหญ่	86	18.61
รวม		462	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอน จำนวน 322 คน คิดเป็นร้อยละ 69.70 และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 30.30 ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 278 คน คิดเป็นร้อยละ 60.17 รองลงมาปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 21.21 และสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 18.61

1.2 การวิเคราะห์ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ปรากฏดังตารางที่ 3 57' 10

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	2.96	0.54	ปานกลาง
2. ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา	2.68	0.56	ปานกลาง
3. ด้านการวางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้	3.13	0.71	ปานกลาง
4. ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	3.44	0.73	ปานกลาง
5. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา	2.93	0.38	ปานกลาง
6. ด้านการสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา	2.56	0.49	ปานกลาง
7. ด้านการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	2.87	0.55	ปานกลาง
โดยรวม	2.94	0.57	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ใน

ระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}=3.44$) ด้านการวางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ ($\bar{X}=3.13$) และด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ($\bar{X}=2.96$) และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พิจารณาได้จากตารางที่ 4 ถึง 12

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การประชุมบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อชี้แจงแก่บุคลากรในโรงเรียนให้รับทราบเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร	3.33	0.62	ปานกลาง
2. การดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาและกรรมการอื่นๆ ของสถานศึกษาเพื่อดำเนินงานด้านการพัฒนาหลักสูตร	3.57	0.77	มาก
3. ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการบริหารหลักสูตรอย่างเหมาะสม และการพัฒนาบุคลากร ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม	2.74	0.57	ปานกลาง
4. ส่งเสริมเผยแพร่ให้ความรู้แก่ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	2.87	0.50	ปานกลาง
5. การทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นปัจจุบันเพื่อรองรับการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา	2.70	0.46	ปานกลาง
6. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ให้เป็นระบบเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	2.75	0.46	ปานกลาง
7. การประชาสัมพันธ์ในการดำเนินงานพัฒนาสูตรสถานศึกษา ให้บุคลากร ผู้ปกครอง ผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ หน่วยงาน และองค์กรในชุมชนทุกฝ่ายได้รับทราบและเข้าร่วม	2.78	0.42	ปานกลาง
รวม	2.96	0.54	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ และระดับปานกลาง 6 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ การดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาและกรรมการอื่น ๆ ของสถานศึกษาเพื่อดำเนินงานด้านการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X}=3.57$) การประชุมบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อชี้แจงแก่บุคลากรในโรงเรียนให้รับทราบเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X}=3.33$) และส่งเสริมเผยแพร่ให้ความรู้แก่ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}=3.87$)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา

ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การวิเคราะห์ข้อมูลกำหนดวิสัยทัศน์ให้สนองนโยบายและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	2.45	0.56	น้อย
2. การศึกษาโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	2.43	0.58	น้อย
3. การวิเคราะห์หลักสูตรในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	2.50	0.51	น้อย
4. การกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระ	2.64	0.49	ปานกลาง
5. การจัดทำคำอธิบายรายวิชาในทุกกลุ่มสาระเป็นรายภาคและรายปี	2.44	0.50	น้อย
6. การจัดทำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	2.47	0.51	น้อย
7. การจัดทำคู่มือการวัดผล ประเมินผลของสถานศึกษา	2.35	0.48	น้อย
8. การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้นเป็นรายปี และรายภาคเรียน	2.42	0.49	น้อย
9. การจัดทำคำอธิบายรายวิชา	2.44	0.50	น้อย
10. การจัดทำหน่วยการเรียนรู้	2.47	0.51	น้อย

ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
11. การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้นเป็นราย ปีและรายภาคเรียน	2.48	0.50	น้อย
12. การวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น	2.67	0.47	น้อย
13. การวิเคราะห์ผลการเรียนรู้รายปี	2.42	0.49	น้อย
14. การกำหนดแนวปฏิบัติของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	2.44	0.50	น้อย
15. การกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้หลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียน	2.65	0.48	ปานกลาง
16. การกำหนดการวัดและประเมินผลคุณลักษณะอัน พึงประสงค์เกี่ยวกับการอ่าน คิดวิเคราะห์ และ เขียนสื่อความให้สอดคล้องและครอบคลุม มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551	2.44	0.50	น้อย
17. การกำหนดการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.69	0.80	มาก
18. การประชุมชี้แจงเรื่องหลักสูตรสถานศึกษา	3.84	0.85	มาก
19. การจัดวางตัวบุคลากรในการจัดทำหลักสูตรให้ เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความถนัดให้ ตรงตามกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.69	0.89	มาก
รวม	2.68	0.56	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่า ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม
เขต 1 ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
($\bar{X}=2.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ และระดับ ปานกลาง 2 ข้อ
และระดับน้อย 14 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ การประชุมชี้แจง
เรื่องหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}=3.84$) การกำหนดการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการ
จัดวางตัวบุคลากรในการจัดทำหลักสูตรให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความถนัดให้ตรง
ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.69$) และการกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้หลากหลาย
เหมาะสมกับผู้เรียน ($\bar{X}=2.69$)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการวางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้

ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไป ใช้	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การวางแผนเพื่อจัดหาสื่อที่มีคุณภาพสำหรับการนำ หลักสูตรไปใช้อย่างมีคุณภาพ	2.95	0.59	ปานกลาง
2. การวางแผนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน สำคัญที่สุด	2.98	0.52	ปานกลาง
3. การวางแผนให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย	3.72	0.90	มาก
4. การวางแผนให้ครูใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี	3.10	0.76	ปานกลาง
5. การวางแผนให้ครูมีส่วนร่วมและสามารถดำเนินการ แนะแนวผู้เรียนได้	3.10	0.66	ปานกลาง
6. วางแผนจัดกิจกรรมที่ตอบสนองจุดเน้นของ สถานศึกษา	2.98	0.73	ปานกลาง
7. การทดลองดำเนินการในการใช้หลักสูตร	3.19	0.61	ปานกลาง
8. การประเมินผล วิเคราะห์ข้อมูลการทดลองใช้ หลักสูตร	2.96	0.73	ปานกลาง
9. การปรับปรุง แก้ไข การใช้หลักสูตร	2.86	0.73	ปานกลาง
10. การเตรียมครูให้มีความรู้ และความพร้อมในการนำ หลักสูตรสถานศึกษาไปใช้	3.75	0.88	มาก
11. การเตรียมนักเรียนให้มีความพร้อมด้านความรู้ ทักษะ คุณนิสัยพื้นฐาน ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้	3.07	0.74	ปานกลาง
12. การเตรียมผู้ปกครองให้นักเรียนให้มีความพร้อมที่จะ สนับสนุนการเรียนรู้ และการพัฒนาคุณลักษณะนิสัย ที่พึงประสงค์	3.03	0.78	ปานกลาง
13. การเตรียมชุมชนแหล่งการเรียนรู้ให้อื้อและสนับสนุน การเรียนรู้ของนักเรียน	2.96	0.65	ปานกลาง
รวม	3.13	0.71	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่า ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม
เขต 1 ด้านการวางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ โดยรวมมีปัญหอยู่ในระดับ

ปานกลาง ($\bar{X}=3.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ และระดับปานกลาง 11 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ การเตรียมครูให้มีความรู้ และ ความพร้อมในการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ ($\bar{X}=3.75$) การวางแผนให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ ที่หลากหลาย ($\bar{X}=3.72$) และการทดลองดำเนินการในการใช้หลักสูตร ($\bar{X}=3.19$)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตาม ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษาตามที่ได้สร้าง ขึ้น	3.22	0.78	ปานกลาง
2. การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้เต็ม ศักยภาพ	3.41	0.77	ปานกลาง
3. การจัดหาวัสดุที่จำเป็นต่อการใช้หลักสูตรของ สถานศึกษา	3.77	0.66	มาก
4. การดำเนินการบริการหลักสูตรภายในสถานศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ	3.32	0.81	ปานกลาง
5. การจัดแผนการสอนที่มีประสิทธิภาพสำหรับผู้เรียน ในทุกช่วงชั้น	3.36	0.71	ปานกลาง
6. การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนให้เหมาะสมตามศักยภาพของ ผู้เรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.19	0.77	ปานกลาง
7. การวัด และประเมินผลตามผู้เรียนตามสภาพที่ แท้จริงตามที่ได้กำหนดไว้	3.83	0.63	มาก
รวม	3.44	0.73	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 พบว่า ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมมีปัญหอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ และระดับปานกลาง 5 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ การวัด และประเมินผลตามผู้เรียนตาม สภาพที่แท้จริงตามที่ได้กำหนดไว้ ($\bar{X}=3.83$) การจัดหาวัสดุที่จำเป็นต่อการใช้หลักสูตรของ สถานศึกษา ($\bar{X}=3.77$) และการจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้เต็มศักยภาพ ($\bar{X}=3.41$)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และ ประเมินผล หลักสูตรสถานศึกษา

ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล หลักสูตร สถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การแต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนการนิเทศโดย การประชุม คัดเลือกอย่างมีหลักเกณฑ์	2.86	0.34	ปานกลาง มาก
2. การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.69	0.72	
3. การจัดระบบข้อมูลของโรงเรียนเพื่อรองรับการ นิเทศจากภายนอก	2.86	0.32	ปานกลาง
4. การประสานงานขอความร่วมมือกับบุคลากรในการ รับการนิเทศจากภายใน	2.88	0.32	ปานกลาง
5. การดำเนินงานเพื่อติดตามการประเมินผลการ ดำเนินงานด้านหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	2.90	0.30	ปานกลาง
6. การจัดให้มีการนิเทศภายในโรงเรียน โดยผู้บริหาร ครู วิชาการ หรือเพื่อนนิเทศเพื่อน เพื่อพัฒนาและ ปรับปรุงการดำเนินงานการบริหารหลักสูตร สถานศึกษา	2.84	0.37	ปานกลาง
7. การประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยดูจาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในทุกช่วงชั้น	2.83	0.38	ปานกลาง
8. การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละช่วง ชั้นอย่างต่อเนื่อง	2.85	0.35	ปานกลาง
9. การประเมินผลติดตามการดำเนินงานด้านวิชาการ อย่างต่อเนื่อง	2.87	0.34	ปานกลาง
10. การนำข้อเสนอแนะจากการนิเทศไปปรับปรุงและ พัฒนาการดำเนินงานการบริหารหลักสูตร สถานศึกษา	2.83	0.38	ปานกลาง
11. การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานการ ประเมินตนเอง (SAR) เพื่อรายงานต่อหน่วยงานต้น สังกัด	2.84	0.39	ปานกลาง
รวม	2.93	0.38	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 พบว่า ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล หลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ และระดับปานกลาง 10 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.69$) การดำเนินงานเพื่อติดตามการประเมินผลการดำเนินงาน ด้านหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=2.90$) และการประสานงานขอความร่วมมือกับบุคลากรในการรับการนิเทศจากภายใน ($\bar{X}=2.88$)

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานนำมาวิเคราะห์สรุป ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตร	2.29	0.45	น้อย
2. การนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ เช่น ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อนำมาวิเคราะห์หาแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	2.39	0.49	น้อย
3. มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ สารสนเทศด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน รายชั้น รายช่วงชั้น และภาพรวมของสถานศึกษา สำหรับการสรุปผลการดำเนินงานด้านหลักสูตร	2.25	0.43	น้อย
4. การสรุปผลการพัฒนา แนวทางแก้ไขปัญหา แนวทางพัฒนาสถานศึกษา ครู และนักเรียน รายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	2.18	0.38	น้อย
5. การรายงานผลการดำเนินงาน เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และสาธารณชนได้รับทราบ	3.71	0.71	มาก
รวม	2.56	0.49	ปานกลาง

จากตารางที่ 9 พบว่า ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม

เขต 1 ด้านการสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยรวมมีปัญหายุ่งในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ และระดับน้อย 4 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ การรายงานผลการดำเนินงาน เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และสาธารณชนได้รับทราบ ($\bar{X} = 3.71$) การนำข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมได้ เช่น ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อนำมาวิเคราะห์หาแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.39$) และการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานนำมาวิเคราะห์สรุป ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 2.29$)

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการปรับปรุง และพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา

ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการปรับปรุง และพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การวัดผล ประเมินผล หลักสูตรสถานศึกษา	2.31	0.46	น้อย
2. การนำผลการดำเนินงานของสถานศึกษามาปรับปรุงแก้ไขในส่วนด้อย และคงสภาพหรือยกระดับการดำเนินงานที่ปรากฏผลดีให้ดียิ่งขึ้น	2.38	0.49	น้อย
3. การติดตาม รวมทั้งปัญหาต่าง ๆ มาใช้ เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนในการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา	2.38	0.49	น้อย
4. สถานศึกษานำข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	2.52	0.50	ปานกลาง
5. การปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน	3.88	0.64	มาก
6. การปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนในระยะเวลาที่เหมาะสมอย่างต่อเนื่อง	3.78	0.71	มาก
รวม	2.87	0.55	ปานกลาง

จากตารางที่ 10 พบว่า ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการปรับปรุง และพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมมีปัญหายุ่งในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ระดับปานกลาง 1 ข้อ และระดับน้อย 2 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ การปรับปรุงหลักสูตร

ให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ($\bar{X}=3.88$) การปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาให้
เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนในระยะเวลาที่เหมาะสมอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.78$) และ
สถานศึกษานำข้อเสนอแนะต่างๆ มาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มี
ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ($\bar{X}=2.52$)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะมัธยมศึกษาตอนต้น โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพบุคลากร

ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา	สถานภาพ					
	ผู้บริหารสถานศึกษา (n=140)			ครูผู้สอน (n=322)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	3.03	0.63	ปานกลาง	2.93	ปานกลาง	ปานกลาง
2. ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา	2.74	0.57	ปานกลาง	2.66	0.55	ปานกลาง
3. ด้านการวางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้	3.14	0.74	ปานกลาง	3.12	0.70	ปานกลาง
4. ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	3.55	0.64	ปานกลาง	3.39	0.76	ปานกลาง
5. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา	2.98	0.34	ปานกลาง	2.91	0.40	ปานกลาง
6. ด้านการสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา	2.51	0.47	ปานกลาง	2.59	0.50	ปานกลาง
7. ด้านการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	2.88	0.57	ปานกลาง	2.87	0.53	ปานกลาง
โดยรวม	2.98	0.57	ปานกลาง	2.92	0.56	ปานกลาง

จากตารางที่ 11 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เห็นว่า ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมมีปัญหอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน และระดับปานกลาง 6 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}=3.55$) การวางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ ($\bar{X}=3.14$) และด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ($\bar{X}=3.03$)

ครูผู้สอน เห็นว่า ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมมีปัญหอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}=3.39$) ด้านการวางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ ($\bar{X}=3.12$) และด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ($\bar{X}=2.93$)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา	ขนาดของสถานศึกษา											
	ขนาดเล็ก (n=98)					ขนาดกลาง (n=278)					ขนาดใหญ่ (n=86)	
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	3.09	0.6	ปานกลาง	2.90	0.51	ปานกลาง	3.01	0.48	ปานกลาง			
2. ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา	2.79	0.54	ปานกลาง	2.70	0.55	ปานกลาง	2.49	0.49	ปานกลาง			
3. ด้านการวางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้	3.15	0.7	ปานกลาง	3.11	0.68	ปานกลาง	3.17	0.79	ปานกลาง			
4. ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	3.56	0.7	ปานกลาง	3.47	0.75	ปานกลาง	3.22	0.59	ปานกลาง			
5. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา	2.94	0.37	ปานกลาง	2.91	0.41	ปานกลาง	2.99	0.31	ปานกลาง			
6. ด้านการสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา	2.51	0.48	ปานกลาง	2.54	0.48	ปานกลาง	2.68	0.51	ปานกลาง			
7. ด้านการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	2.92	0.57	ปานกลาง	2.87	0.55	ปานกลาง	2.84	0.48	ปานกลาง			
โดยรวม	2.99	0.57	ปานกลาง	2.93	0.56	ปานกลาง	2.91	0.52	ปานกลาง			

จากตารางที่ 12 พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็ก เห็นว่า ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน และระดับปานกลาง 6 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}=3.56$) ด้านการวางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ ($\bar{X}=3.15$) และด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ($\bar{X}=3.09$)

สถานศึกษาขนาดกลาง เห็นว่า ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน และระดับปานกลาง 6 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}=3.47$) ด้านการวางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ ($\bar{X}=3.11$) และด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}=2.91$)

สถานศึกษาขนาดใหญ่ เห็นว่า ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}=3.22$) ด้านการวางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ ($\bar{X}=3.17$) และด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}=3.01$)

1.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ที่มีสถานภาพและขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน ปรากฏดังตารางที่ 12 ถึง 19

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพ

ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา	สถานภาพ				t	sig
	ผู้บริหาร สถานศึกษา (n=103)		ครูผู้สอน (n=297)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการเตรียมความพร้อมของ สถานศึกษา	3.03	0.63	2.93	0.49	3.24	0.00*
2. ด้านการจัดทำสาระหลักสูตร สถานศึกษา	2.74	0.57	2.66	0.55	3.80	0.00*
3. ด้านการวางแผนและเตรียมการนำ หลักสูตรสถานศึกษาไปใช้	3.14	0.74	3.12	0.70	0.66	0.51
4. ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร สถานศึกษา	3.55	0.64	3.39	0.76	5.31	0.00*
5. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และ ประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา	2.98	0.34	2.91	0.40	3.74	0.00*
6. ด้านการสรุปผลการดำเนินงานของ สถานศึกษา	2.51	0.47	2.59	0.50	-3.31	0.00*
7. ด้านการปรับปรุง และพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา	2.88	0.57	2.87	0.53	0.32	0.75
รวม	2.98	0.57	2.92	0.56	4.35	0.00*

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\text{sig} \leq 0.05$)

จากตารางที่ 13 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีสถานภาพต่างกันมีความ
คิดเห็นเกี่ยวกับระดับ ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1 โดยรวม และรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านด้านการวางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ และ
ด้านการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาไม่แตกต่าง

ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ปัญหาการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษา	แหล่ง ความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	ระหว่าง กลุ่ม	2.68	2	1.34	20.40	0.00*
	ภายใน กลุ่ม	30.10	459	0.07		
	รวม	32.77	461			
ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา	ระหว่าง กลุ่ม	4.47	2	2.24	66.03	0.00*
	ภายใน กลุ่ม	15.55	459	0.03		
	รวม	20.02	461			
ด้านการวางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้	ระหว่าง กลุ่ม	0.34	2	0.17	1.58	0.21
	ภายใน กลุ่ม	49.50	459	0.11		
	รวม	49.84	461			
ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	ระหว่าง กลุ่ม	5.76	2	2.88	26.30	0.00*
	ภายใน กลุ่ม	50.26	459	0.11		
	รวม	56.02	461			
ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา	ระหว่าง กลุ่ม	0.34	2	0.17	5.36	0.00*
	ภายใน กลุ่ม	14.48	459	0.03		
	รวม	14.82	461			

ปัญหาการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษา	แหล่ง ความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
ด้านการสรุปผลการ ดำเนินงานของ สถานศึกษา	ระหว่าง กลุ่ม	1.60	2	0.80	16.97	0.00*
	ภายใน กลุ่ม	21.58	459	0.05		
	รวม	23.17	461			
ด้านการปรับปรุง และ พัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	ระหว่าง กลุ่ม	0.30	2	0.15	3.27	0.04*
	ภายใน กลุ่ม	20.80	459	0.05		
	รวม	21.10	461			
โดยรวม	ระหว่าง กลุ่ม	0.39	2	0.20	21.79	0.00*
	ภายใน กลุ่ม	4.16	459	0.01		
	รวม	4.55	461			

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\text{sig} \leq 0.05$)

จากตารางที่ 14 พบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความ
คิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา
และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมและ
รายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพบความแตกต่าง จึงมีการ
เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe' (1999) ดังตารางที่ 15 57'
20

ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	\bar{X}	ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา		
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.09	2.90	3.01
1. ขนาดเล็ก	3.09	-	0.19*	0.08
2. ขนาดกลาง	2.90		-	0.11*
3. ขนาดใหญ่	3.01			-

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($sig \leq 0.05$)

จากตารางที่ 15 พบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางมีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการพัฒนาการเรียนการสอนแตกต่างจากสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างจากสถานศึกษาขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 16 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	\bar{X}	ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา		
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		2.79	2.70	2.49
1. ขนาดเล็ก	2.79	-	0.09*	0.30*
2. ขนาดกลาง	2.70		-	0.21*
3. ขนาดใหญ่	2.49			-

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($sig \leq 0.05$)

จากตารางที่ 16 พบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลางมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างจาก

สถานศึกษาขนาดเล็ก และสถานศึกษาใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างจากสถานศึกษาขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร สถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	\bar{X}	ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา		
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
1. ขนาดเล็ก	3.56	-	0.09*	0.34*
2. ขนาดกลาง	3.47		-	0.25
3. ขนาดใหญ่	3.22			-

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\text{sig} \leq 0.05$)

จากตารางที่ 17 พบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาด กลางมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างจาก สถานศึกษาขนาดเล็ก และสถานศึกษาใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างจากสถานศึกษาขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 18 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตาม ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และ ประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	\bar{X}	ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล หลักสูตรสถานศึกษา		
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
1. ขนาดเล็ก	2.94	-	0.03	0.05
2. ขนาดกลาง	2.91		-	0.08*
3. ขนาดใหญ่	2.99			-

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\text{sig} \leq 0.05$)

จากตารางที่ 18 พบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างจากสถานศึกษาขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 19 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1 ด้านการสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	\bar{X}	ด้านการสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา		
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		2.51	2.54	2.68
1. ขนาดเล็ก	2.51	-	0.03	0.17*
2. ขนาดกลาง	2.54		-	0.14*
3. ขนาดใหญ่	2.68			-

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\text{sig} \leq 0.05$)

จากตารางที่ 19 พบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1 ด้านการสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา แตกต่างจากสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 20 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1 ด้านการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	\bar{X}	ด้านการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา		
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		2.92	2.87	2.84
1. ขนาดเล็ก	2.92	-	0.05	0.08
2. ขนาดกลาง	2.87		-	0.03*
3. ขนาดใหญ่	2.84			-

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\text{sig} \leq 0.05$)

จากตารางที่ 20 พบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1 ด้านการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างจากสถานศึกษา ขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 21 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1 โดยรวม จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	\bar{X}	ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา		
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
1. ขนาดเล็ก	3.00	-	0.07*	0.09*
2. ขนาดกลาง	2.93		-	0.02
3. ขนาดใหญ่	2.91			-

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\text{sig} \leq 0.05$)

จากตารางที่ 21 พบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ และขนาดกลาง มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวม แตกต่างจากสถานศึกษาขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1

ตารางที่ 22 แสดงค่าความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1 ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	ความถี่ (คน)
1. สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับโดยพิจารณาจากบุคคลทุกภาคส่วน	8
2. สถานศึกษาควรจัดทำวารสาร, จุลสารเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษา	7
3. ควรจัดให้มีการประชุมผู้ปกครอง เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา	5
4. ควรแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยให้มีตัวแทนจากผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วม	4

จากตารางที่ 22 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับโดยพิจารณาจากบุคคลทุกภาคส่วน (f=8) สถานศึกษาควรจัดทำวารสาร, จุลสารเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษา (f=7) ควรจัดให้มีการประชุมผู้ปกครอง เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา (f=5) และควรแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยให้มีตัวแทนจากผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วม (f=4)

ตารางที่ 23 แสดงค่าความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา	ความถี่ (คน)
1. ควรส่งเสริมการประชุมกลุ่มผู้เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรให้มีความเข้าใจตรงกันทุกประเด็นที่เกี่ยวข้อง	7
2. ควรกำหนดในแผนขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาว่าจะต้องมีการประชุมและระดมความคิดเห็นในการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตร	7
3. สถานศึกษาควรจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ แนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาให้กับคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	5
4. ผู้บริหารต้องสร้างความตระหนักให้ครูและกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เห็นความสำคัญต่อการศึกษาให้มาก	4
5. ผู้บริหารต้องเห็นความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการกำหนดยุทธศาสตร์พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มาก	2

จากตารางที่ 23 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า ควรส่งเสริมการประชุมกลุ่มผู้เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรให้มีความเข้าใจตรงกันทุกประเด็นที่เกี่ยวข้อง และควรกำหนดในแผนขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาว่าจะต้องมีการประชุมและระดมความคิดเห็นในการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตร (f=7) สถานศึกษาควรจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ แนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาให้กับคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (f=5) ผู้บริหารต้องสร้างความตระหนักให้ครูและกรรมการ

ฝ่ายต่าง ๆ เห็นความสำคัญต่อการศึกษาให้มาก (f=4) และผู้บริหารต้องเห็นความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการกำหนดยุทธศาสตร์พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มาก (f=2)

ตารางที่ 24 แสดงค่าความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการวางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้

ข้อเสนอแนะด้านการวางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้	ความถี่ (คน)
1. ควรมีการส่งเสริมให้ผู้ใช้หลักสูตรนำสื่อเทคโนโลยีประเภทต่าง ๆ เข้ามาร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพ	6
2. ควรมีการสำรวจทรัพยากรที่สามารถใช้ในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาและนำมาใช้	5
3. ควรสร้างเครือข่ายกับองค์กรต่าง ๆ ชุมชนและผู้ปกครองเพื่อให้มีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการจัดทำหลักสูตร	4

จากตารางที่ 24 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการวางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรมีการส่งเสริมให้ผู้ใช้หลักสูตรนำสื่อเทคโนโลยีประเภทต่าง ๆ เข้ามาร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพ (f=6) ควรมีการสำรวจทรัพยากรที่สามารถใช้ในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาและนำมาใช้ (f=5) และควรสร้างเครือข่ายกับองค์กรต่าง ๆ ชุมชนและผู้ปกครองเพื่อให้มีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการจัดทำหลักสูตร (f=4)

ตารางที่ 25 แสดงค่าความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	ความถี่ (คน)
1. สถานศึกษาควรสรรหาสื่อวัสดุต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการใช้หลักสูตรมาให้เพียงพอต่อการดำเนินงานเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับบุคลากรผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ	7
2. สถานศึกษาวางแผน จัดลำดับขั้นตอนดำเนินงานให้ตรงตามระยะเวลาที่กำหนด และประเมินผลรายงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ เพื่อหาข้อบกพร่องและวางแผนพัฒนาต่อเนื่อง	6

ข้อเสนอแนะด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	ความถี่ (คน)
3. ควรใช้กระบวนการบริหารจัดการองค์ความรู้ (KM) เพื่อส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	5
4. ควรจัดให้มีการประชุมกลุ่มย่อยในการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เป็นประจำ	2

จากตารางที่ 25 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า สถานศึกษาควรสรรหาสื่อวัสดุต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการใช้หลักสูตร มาให้เพียงพอต่อการดำเนินงานเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับบุคลากรผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ (f=7) สถานศึกษาควรวางแผน/จัดลำดับขั้นตอนดำเนินงานให้ตรงตามระยะเวลาที่กำหนด และประเมินผลรายงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ เพื่อหาข้อบกพร่องและวางแผนพัฒนาต่อเนื่อง (f=6) ควรใช้กระบวนการบริหารจัดการองค์ความรู้ (KM) เพื่อส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา (f=5) และควรจัดให้มีการประชุมกลุ่มย่อยในการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เป็นประจำ (f=2)

ตารางที่ 26 แสดงค่าความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา	ความถี่ (คน)
1. ควรส่งเสริมการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนให้เป็นระบบมีความเป็นปัจจุบันสามารถนำมาใช้ในการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรอย่างเหมาะสม	8
2. ควรกำหนดในแผนพัฒนาของโรงเรียน ต้องมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลกับครู อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง	8
3. ควรจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ แนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา	5
4. ควรจัดอบรมให้กลุ่มครูอาวุโสแบบกัลยาณมิตร และนิเทศให้การช่วยเหลือ บ่อย ๆ ถามและพูดคุยด้วยเรื่อย ๆ อาจจะปรับให้ดีขึ้น	2

จากตารางที่ 26 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรส่งเสริมการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ

ผู้เรียนให้เป็นระบบมีความเป็นปัจจุบันสามารถนำมาใช้ในการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรอย่างเหมาะสม และควรกำหนดในแผนพัฒนาของโรงเรียน ต้องมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลกับครู อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง (f=8) ควรจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้แนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา (f=5) และควรจัดอบรมให้กลุ่มครูอาวุโสแบบกัลยาณมิตร และนิเทศให้การช่วยเหลือบ่อย ๆ ถามและพูดคุยด้วยเรื่อย ๆ อาจจะปรับให้ดีขึ้น (f=2)

ตารางที่ 27 แสดงค่าความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะด้านการสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา	ความถี่ (คน)
1. ควรมีการกำหนดในปฏิทินการปฏิบัติงานของครูว่าต้องมีการรายงานการวัดและประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียนเพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน และประเมินผลการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	8
2. มีการรวบรวมรายงานผลดำเนินการวัดและประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียนเพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน และประเมินผลการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เพื่อเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษา	6
3. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการวัดและประเมินผลของครูผู้สอน	4
4. สถานศึกษาควรจัดการอบรมให้ความรู้ในเรื่องการประเมินผลด้วยเทคนิคและวิธีการอันหลากหลาย	3

จากตารางที่ 27 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรมีการกำหนดในปฏิทินการปฏิบัติงานของครูว่าต้องมีการรายงานการวัดและประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียนเพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน และประเมินผลการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (f=8) มีการรวบรวมรายงานผลดำเนินการวัดและประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียนเพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน และประเมินผลการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เพื่อเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษา (f=6) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการวัดและประเมินผลของครูผู้สอน (f=4) และสถานศึกษาควรจัดการอบรมให้ความรู้ในเรื่องการประเมินผลด้วยเทคนิคและวิธีการอันหลากหลาย (f=3)

ตารางที่ 28 แสดงค่าความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะด้านการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ความถี่ (คน)
1. สถานศึกษาควรมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม บริบท ผู้เรียนซึ่งสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน	10
2. สถานศึกษาควรมีการจัดการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นการประเมินจากภายนอก	8
3. ควรมีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา (จัดทำ SAR) ตามแผนที่วางไว้เป็นประจำทุกปี และนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป	5
4. ควรมีการตั้งคณะกรรมการจากครู ให้จัดทำ การประเมินคุณภาพการศึกษาและรายงานผล	2

จากตารางที่ 28 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนใหญ่เห็นว่า สถานศึกษาควรมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม บริบท ผู้เรียนซึ่งสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน (f=10) สถานศึกษาควรมีการจัดการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นการประเมินจากภายนอก (f=8) ควรมีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา (จัดทำ SAR) ตามแผนที่วางไว้เป็นประจำทุกปี และนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป (f=5) และควรมีการตั้งคณะกรรมการจากครู ให้จัดทำ การประเมินคุณภาพการศึกษาและรายงานผล (f=2)

ระยะที่ 2 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

จากผลการวิจัยในระยะที่ 1 พบว่า ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมมีปัญหอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีบางข้อในแต่ละด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากซึ่งถือว่าต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ผู้วิจัยได้นำประเด็นดังกล่าวไปสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้ศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้วิจัยได้คัดเลือกประเด็นที่มีความเหมาะสมเพื่อนำมาใช้ในการสร้างคำถามสำหรับการวิจัยในระยะที่ 2 ดังนี้

1. ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา เกี่ยวกับการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาและกรรมการอื่นๆ ของสถานศึกษาเพื่อดำเนินงานด้านการพัฒนาหลักสูตร

2. ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา เกี่ยวกับการประชุมชี้แจงเรื่องหลักสูตรสถานศึกษา

3. ด้านการวางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ เกี่ยวกับการเตรียมครูให้มีความรู้ และความพร้อมในการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้

4. ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เกี่ยวกับการวัด และประเมินผลตามผู้เรียนตามสภาพที่แท้จริงตามที่ได้กำหนดไว้

5. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล หลักสูตรสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลของโรงเรียนเพื่อรองรับการนิเทศจากภายนอก

6. ด้านการสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา เกี่ยวกับการรายงานผลการดำเนินงาน เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และสาธารณชนได้รับทราบ

7. ด้านการปรับปรุง และพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา เกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์เป็นผู้เชี่ยวชาญในงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีคุณภาพ โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน ดังนี้

1. ดร.ธีระวัฒน์ เยี่ยมแสง รองคณบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา นักวิชาการ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2. ดร.พุทธรัตน์ ทะสา ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

3. ดร.กาญจนา วิเศษรินทอง ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1

4. นายสมยศ อินทลี ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

5. นายมงคลศิลป์ ป้องจันทร์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านอุปราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

6. นายเมธา สีหานาท ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองกุ้งเต่า สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

7. นายศุภมิตร นาคมทอง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองแวง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

8. นายจักรกฤษ ชำชอง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านบ่อใหญ่ (บ่อใหญ่
เรื่องศิลป์) อำเภอศรีบึง จังหวัดมหาสารคาม

9. นางสมรภัฏ สุวรรณโท ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

10. นางวนิดา สามีมาน ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

ซึ่งผลการสัมภาษณ์ปรากฏดังนี้

1. ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา เกี่ยวกับการดำเนินการแต่งตั้ง
คณะกรรมการสถานศึกษาและกรรมการอื่น ๆ ของสถานศึกษาเพื่อดำเนินงานด้านการพัฒนา
หลักสูตร สรุปได้ว่า สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการพัฒนาหลักสูตร
สถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับโดยพิจารณาจากบุคคลทุกภาคส่วน สถานศึกษาควรจัดทำวารสาร
จุลสารเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาควรมีการจัดโครงการอบรม
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนทุกคนเป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความพร้อมของ
สถานศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการแต่งตั้ง
คณะกรรมการจัดทำหลักสูตร มีคณะกรรมการจัดทำข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เป็นปัจจุบันสำหรับ
การดำเนินงานด้านหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ และควรจัดให้มีการประชุมผู้ปกครอง เพื่อให้
ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา

ซึ่งการสัมภาษณ์ปรากฏ ดังนี้

“... สถานศึกษาควรมีการจัดโครงการอบรมผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนทุก
คนเป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความพร้อมของสถานศึกษา ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1. 23 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... ผู้บริหารและครูมีการเตรียมความพร้อมในเรื่องหลักสูตรสถานศึกษา โดย
หน่วยงานได้จัดอบรมชี้แจงความรู้ ความเข้าใจ พร้อมทั้งได้พาทำหลักสูตร โดยสถานศึกษามีการ
แต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการ ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2. 22 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... ผู้บริหารและครูมีการเตรียมความพร้อมในเรื่องหลักสูตรสถานศึกษามาตั้งแต่
ปีที่ประกาศใช้หลักสูตร โดยหน่วยงานได้จัดอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน และมอบเอกสารหลักสูตรที่เกี่ยวข้องให้กับโรงเรียน โรงเรียนต้องตั้ง
คณะกรรมการจัดทำหลักสูตร มีคณะกรรมการจัดทำข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ รวมทั้งแหล่งเรียนรู้
ซึ่งได้ดำเนินการมาระยะหนึ่ง ในขณะนี้ก็ใช้ ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3. 22 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... การสร้างความตระหนักให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู นักเรียน กรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง ให้เห็นความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4. 16 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรเพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัญหา และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของชุมชน ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5. 19 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... สถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร โดยพิจารณาคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถและเสียสละสำหรับการทำงาน เนื่องจากการบริหารด้านหลักสูตรต้องอาศัยการทำงานที่มีระยะเวลายาวนาน ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6. 20 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... สถานศึกษาควรประชุมครูเพื่อศึกษาหลักสูตร และแต่งตั้งคณะครูเพื่อรับผิดชอบกลุ่มสาระการเรียนรู้แต่ละสาระ ร่วมกันจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษา พร้อมทั้งให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาเห็นชอบในการจัดทำ ได้ศึกษาจากหลักสูตรแกนกลางผนวกกับข้อมูลท้องถิ่น ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7. 21 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักแก่ครูผู้สอนถึงความจำเป็น ในการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการนำหลักสูตรมาใช้ในสถานศึกษา สถานศึกษาควรได้รับการแนะนำและให้คำปรึกษาในเรื่องการสอนหลักสูตรความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สอนของวิทยากรที่ผู้บังคับัดสรรมา...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8. 20 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... สถานศึกษาควรให้ความสำคัญแก่บุคลากรครูอย่างเท่าเทียมกัน ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อรับผิดชอบหลักสูตรได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการศึกษา ปัญหาและความต้องการของชุมชนและผู้ปกครองในการนำหลักสูตรมาใช้ ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9. 16 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... ผู้บริหารจัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนาผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำหลักสูตรมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอน ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ ด้วยวิธีการที่หลากหลายรูปแบบ ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 10. 16 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

2. ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา เกี่ยวกับการประชุมชี้แจงเรื่อง หลักสูตรสถานศึกษา สรุปได้ว่า สถานศึกษาควรมีการประชุมวางแผนในการจัดทำหลักสูตรอย่าง มีขั้นตอน ศึกษาหลักสูตรแกนกลาง กำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ พัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาให้สอดคล้องบริบทและหลักสูตรแกนกลาง ทำเล่มหลักสูตร เอกสาร และแผน และ สนับสนุนให้คณะครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร ร่วมชี้แจงแนวทางการปฏิบัติให้ มีความชัดเจนสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในสถานศึกษาได้ นอกจากนี้ควรส่งเสริม การประชุมกลุ่มผู้เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรให้มีความเข้าใจตรงกันทุก ประเด็นที่เกี่ยวข้อง และควรกำหนดในแผนขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาว่าจะต้องมีการ ประชุมและระดมความคิดเห็นในการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตร สถานศึกษาควรจัดการอบรม เชิงปฏิบัติการให้ความรู้ แนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา ให้กับคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารต้องสร้าง ความตระหนักให้ครู/กรรมการ ฝ่ายต่าง ๆ เห็นความสำคัญต่อการศึกษาให้มาก และผู้บริหาร ต้องเห็นความสำคัญต่อการมี ส่วนร่วมในการกำหนดยุทธศาสตร์พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ มาก

ซึ่งการสัมภาษณ์ปรากฏ ดังนี้

“... สถานศึกษาควรเชิญบุคคลต่าง ๆ เข้าร่วมประชุมมีการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา ตามกระบวนการคือ มีการวิเคราะห์ข้อมูลมีกระบวนการจัดทำหลักสูตร มีวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายการจัดการศึกษา จัดทำโครงสร้างหลักสูตร มีคำอธิบายรายวิชา มีหน่วยการ เรียนรู้ แผนจัดการเรียนรู้ แต่ส่วนใหญ่มีการจัดทำตามแบบฟอร์ม แต่ในระยะต่อมามีการส่ง หลักสูตรแกนกลางมาให้โรงเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่จึงยึดตามแนวหลักสูตรแกนกลาง และเพิ่มใน ส่วนนี้เป็นสาระท้องถิ่น ซึ่งมีความแตกต่างกันบ้าง ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1. 23 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... สถานศึกษาควรมีการร่วมประชุมเพื่อศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ เข้าใจก่อนนำไปจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และมีการรายงานผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มากที่สุด ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2. 22 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“...ครูที่รับผิดชอบการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ควรให้จัดทำตรงกับกลุ่มสาระ การเรียนรู้ที่สอน โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3. 22 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... ควรร่วมกันแสดงความคิดเห็นและร่วมการวิเคราะห์วิสัยทัศน์ ภารกิจการวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นพื้นฐาน ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4. 16 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... บุคลากรในสถานศึกษาเป็นผู้มีความรู้ความสามารถอยู่แล้ว ดังนั้นบุคลากรควรศึกษาเป้าหมายการจัดการศึกษา จัดทำโครงสร้างหลักสูตร จัดทำคำอธิบายรายวิชาจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และจัดทำแผนการเรียนรู้ให้ชัดเจนก่อนการนำไปใช้จริง ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5. 19 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... สถานศึกษาควรมีการประชุมวางแผนในการจัดทำหลักสูตรอย่างมีขั้นตอน และสนับสนุนให้คณะครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร โดยสนับสนุนการอบรมเพิ่มพูนความรู้ เพื่อให้สามารถรับผิดชอบในสาระของตน ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6. 20 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... สถานศึกษามีการจัดบุคลากรให้รับผิดชอบในการจัดทำหลักสูตรโดยพิจารณาความเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความถนัดให้ตรงตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7. 21 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... สำรวจข้อมูลสถานศึกษา ชุมชน และบริบทของโรงเรียน ศึกษา (SWOT) ศึกษาหลักสูตรแกนกลาง กำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องบริบทและหลักสูตรแกนกลาง ทำเล่มหลักสูตร เอกสาร และแผน ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8. 20 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... สถานศึกษามีการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการวิเคราะห์หลักสูตรในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ กำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระ จัดทำคำอธิบายรายวิชาในทุกกลุ่มสาระ เป็นรายภาคและรายปี จัดทำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ จัดทำคู่มือการวัดผล ประเมินผล ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9. 16 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... สถานศึกษาควรศึกษาขั้นตอน หลักการ เป้าหมายของหลักสูตร มีตัวแทนจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมาร่วมจัดทำกรอบ จัดตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรฉบับร่าง ดำเนินการดังต่อไปนี้ กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมาย กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กำหนดโครงสร้างของหลักสูตร จัดทำสาระและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี หรือรายภาค กำหนดเวลาเรียน จัดทำคำอธิบายรายวิชา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งบุคลากรที่รับผิดชอบต้องมีความรู้ ความเข้าใจในกิจกรรมที่กำลังดำเนินการ ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 10. 16 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

3. ด้านการวางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ เกี่ยวกับการเตรียมครูให้มีความรู้ และความพร้อมในการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ โดยสรุป สถานศึกษาควรมีการวางแผนและการดำเนินการบริหารงานบุคคล การส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร การวางแผนพัฒนาการศึกษาและการใช้งบประมาณ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา เตรียมหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา และมีการส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และส่งเสริมผู้เรียนตามเป้าหมายจุดเน้นของโรงเรียน มีสื่อนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ มีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ จัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ ควรมีการส่งเสริมให้ผู้ใช้หลักสูตรนำสื่อเทคโนโลยีประเภทต่าง ๆ เข้ามาร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพควรมีการสำรวจทรัพยากรที่สามารถใช้ในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาและนำมาใช้ และควรสร้างเครือข่ายกับองค์กรต่าง ๆ ชุมชนและผู้ปกครองเพื่อให้มีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ ในการจัดทำหลักสูตร

ซึ่งการสัมภาษณ์ปรากฏ ดังนี้

“... การวางแผนและการดำเนินการบริหารงานบุคคล การส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร การวางแผนพัฒนาการศึกษาและการใช้งบประมาณ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา เตรียมหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสม แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เครื่องมือวัสดุ เตรียมประเมินผล และเตรียมแผนการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เตรียมครูให้มีความรู้ และความพร้อมในการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ เตรียมนักเรียนให้มีความพร้อมด้านความรู้ ทักษะคุณนิสัยพื้นฐาน ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ เตรียมผู้ปกครองให้นักเรียนให้มีความพร้อมที่จะสนับสนุนการเรียนรู้ และการพัฒนาคุณลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ เตรียมชุมชนแหล่งการเรียนรู้ให้เอื้อและสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1. 23 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... มีการประชุมชี้แจงเรื่องหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนให้ครูใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนให้การพัฒนาหลักสูตรเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2. 22 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร จัดทำหลักสูตรฉบับร่าง ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบการจัดทำหลักสูตร แก้ไขตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ ทดลองใช้ รายงานผลการใช้ปรับปรุง และพัฒนานำไปใช้ต่อไป ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3. 22 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... จัดบุคลากรให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความถนัดให้ตรงตามกลุ่มสาระการเรียนรู้...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4. 16 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีการเตรียม เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ มีการเตรียมสื่อการเรียนรู้ มีการเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้ มีการ วางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5. 19 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... มีการจัดทำสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีการ จัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรม ทั้งการจัดการเรียนรู้ และส่งเสริมผู้เรียนตามเป้าหมายจุดเน้น ของโรงเรียน มีสื่อนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ มีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ จัดทำทะเบียนแหล่ง เรียนรู้...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6. 20 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... สถานศึกษาควรดำเนินการประเมินผล วิเคราะห์ข้อมูลการนำไปใช้ และ ปรับปรุง แก้ไข การใช้หลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7. 21 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... ควรมีการสำรวจทรัพยากรที่สามารถใช้ในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาและ นำมาใช้ สร้างความตระหนักให้ครูและกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เห็นความสำคัญต่อการการศึกษาให้ มากยิ่งขึ้น...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8. 20 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... สถานศึกษาควรดำเนินการบริหารงานบุคคล การส่งเสริมประสิทธิภาพการ ปฏิบัติงานของบุคลากร การวางแผนพัฒนาการศึกษาและการใช้งบประมาณ การระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษา เตรียมหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสม แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เครื่องมือ วัดผล เตรียมประเมินผล และเตรียมแผนการจัดกิจกรรมพัฒนา ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9. 16 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... สถานศึกษาควรส่งเสริมจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เตรียมครูให้มีความรู้ และ ความพร้อมในการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ เตรียมนักเรียนให้มีความพร้อมด้านความรู้ ทักษะคุณนิสัยพื้นฐาน ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ เตรียมผู้ปกครองให้นักเรียนให้มีความพร้อมที่จะ สนับสนุนการเรียนรู้ และการพัฒนาคุณลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ เตรียมชุมชนแหล่งการเรียนรู้ ให้เอื้อและสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 10. 16 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

4. ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เกี่ยวกับการวัด และประเมินผลตาม ผู้เรียนตามสภาพที่แท้จริงตามที่ได้กำหนดไว้ สรุปได้ว่า สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนสนองความต้องการและศักยภาพของนักเรียนนำหลักสูตรไปทดลองใช้สอนจริง ปรับปรุง

หลักสูตรในส่วนที่เป็นปัญหา สร้างความตระหนักให้กับบุคลากร ครูและกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เห็นความสำคัญต่อการศึกษาให้มาก มีการวัดและประเมินผลตามสภาพความเป็นจริงเป็นไปตามที่สถาบัน กำหนด การจัดระบบของข้อมูลเพื่อรองรับการใช้หลักสูตรเหมาะสม สถานศึกษา ควร สรรหาสื่อวัสดุต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการใช้หลักสูตร มาให้เพียงพอต่อการดำเนินงานเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับบุคลากรผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ สถานศึกษาควรวางแผน จัดลำดับขั้นตอน ดำเนินงานให้ตรงตามระยะเวลาที่กำหนด และประเมินผลรายงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ เพื่อหาข้อบกพร่องและวางแผนพัฒนาต่อเนือง ควรใช้กระบวนการบริหารจัดการองค์ความรู้ (KM) เพื่อส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และควรจัดให้มีการประชุมกลุ่มย่อยในการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เป็นประจำ

ซึ่งการสัมภาษณ์ปรากฏ ดังนี้

“... มีการใช้หลักสูตรโดยครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ คือ นวัตกรรม การจัดบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้ มีการประเมินคุณภาพการใช้หลักสูตรโดยการประเมินของ สำนักงานรับรองมาตรฐานการและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ สถานศึกษาดำเนินการ ประเมินผล โดยการประเมินคุณภาพผู้เรียน จัดทำรายงานผลผู้เรียนให้ผู้ปกครองทราบและมีการ สรุปรายงานผลต่อชุมชนในการประชุมผู้ปกครอง การจัดงานและการรายงานผลต่อสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1. 23 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... สถานศึกษาใช้หน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ ตามบริบทของ โรงเรียนเป็นส่วนมาก ซึ่งต้องได้รับการประเมินผลเพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2. 22 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... สร้างสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ จัดหา เลือก ใช้ ทำ และพัฒนาสื่อ การเรียนรู้จัดทำแผนการเรียนการสอน จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เน้นแนว วิจัยและพัฒนา วัด และประเมินผลนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่อง ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3. 22 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... มีการวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชา กำหนดหน่วยการเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรม การเรียนรู้ เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ และประเมินผล ตามสภาพจริง สอนซ่อมและสอนเสริม ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4. 16 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสนองความต้องการและศักยภาพของนักเรียนนำหลักสูตรไปทดลองใช้สอนจริง ปรับปรุงหลักสูตรในส่วนที่เป็นปัญหา นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบ นำไปใช้สอนหลังจากปรับปรุง ใช้หลักสูตรที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นจริง นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร เช่น เป็นวิทยากร นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนรู้ เพื่อเป็นการอนุรักษ์และสืบสานครุศึกษหลักสูตรก่อนจัดทำแผนการเรียนรู้ ประเมินผลการใช้หลักสูตรทุกชั้นปีการศึกษา นำผลที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุง ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5. 19 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... สถานศึกษาควรดำเนินการด้านวางแผน จัดลำดับขั้นตอนดำเนินงานให้ตรงตามระยะเวลาที่กำหนด และประเมินผลรายงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ เพื่อหาข้อบกพร่องและวางแผนพัฒนาต่อเนื่อง ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6. 20 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... สถานศึกษาควรควรใช้กระบวนการบริหารจัดการองค์ความรู้ (KM) เพื่อส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา มีการประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7. 21 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... ควรจัดให้มีการประชุมกลุ่มย่อยในการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เป็นประจำ มีการประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8. 20 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... ผู้บริหารต้องสร้างความตระหนักให้ครู กรรมการฝ่ายต่าง ๆ เห็นความสำคัญต่อการศึกษาให้มาก มีการวัดและประเมินผลตามสภาพความเป็นจริง เป็นไปตามที่สถาบันกำหนด การจัดระบบของข้อมูลเพื่อรองรับการใช้หลักสูตรเหมาะสม ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9. 16 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่หลักสูตรกำหนด มีการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน เหมาะสมตามศักยภาพของผู้เรียน ส่งเสริมสนับสนุนความสามารถในการใช้สื่อการสอนและเทคโนโลยีมา ประกอบการสอน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้สอดคล้องการ เสริมสร้างค่านิยมและพัฒนาจริยธรรมแก่นักเรียน ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 10. 16 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

5. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล หลักสูตรสถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยสรุป ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลหลักสูตรในสถานศึกษา ควรสนับสนุนการนิเทศภายในโรงเรียน โดยผู้บริหาร ครูวิชาการ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานการใช้หลักสูตร การประเมินผล การใช้หลักสูตร โดยสังเกตจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีความเหมาะสม ควรส่งเสริมการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนให้เป็นระบบมีความเป็นปัจจุบันสามารถนำมาใช้ในการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรอย่างเหมาะสม และควรกำหนดในแผนพัฒนาของโรงเรียน ต้องมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลกับครู อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ควรจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ แนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา และควรจัดอบรมให้กลุ่มครูอาวุโสแบบกัลยาณมิตร และนิเทศให้การช่วยเหลือบ่อย ๆ งามและ พูดคุย ด้วยเรื่อย ๆ อาจจะปรับให้ดีขึ้น

ซึ่งการสัมภาษณ์ปรากฏ ดังนี้

“... ผู้บริหารมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลหลักสูตรในสถานศึกษา ทุกโรงเรียน แต่ขึ้นอยู่กับความเข้มของผู้บริหาร การเอาจริงหรือความเอาใจใส่ของผู้บริหาร และการดำเนินการนิเทศกำกับ ติดตาม ขึ้นอยู่กับความพร้อมของโรงเรียน ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1. 23 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นการประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2. 22 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... กำหนดเกณฑ์สำหรับตัดสินการผ่านกิจกรรมแต่ละกิจกรรม จำแนกเป็นเกณฑ์ สำหรับตัดสินจุดประสงค์ของกิจกรรม ควรสนับสนุนการนิเทศภายในโรงเรียนโดยผู้บริหาร ครู วิชาการ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานการใช้หลักสูตร การประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยสังเกตจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีความเหมาะสม...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3. 22 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นการประเมินเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่โรงเรียนกำหนด ควรส่งเสริมครูผู้สอนนำผลการสอบแต่ละชั้นมา วิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ประเมินผลการเรียนการสอนได้ตรงตามจุดหมายของหลักสูตร ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4. 16 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และมีวิจารณญาณ และเขียน สื่อความเป็นการประเมินความสามารถในการอ่าน คิด และเขียนสื่อความ ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5. 19 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... การประเมินผลตัดสินผลการเรียนผ่านช่วงชั้นจบการศึกษาภาคบังคับ หรือจบหลักสูตรเป็นการประเมินตัดสินผลการเรียน ให้ผู้เรียนที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์เป็นผู้ผ่านการประเมินช่วงชั้น ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6. 22 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ เป็นการจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่ศึกษาอยู่ในปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้น คือ ประถมศึกษาปีที่ 3 และประถมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (National Test) และระดับเขตการศึกษา ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7. 22 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... การกำหนดติดตาม และประเมินผลการเรียน เป็นการวางระบบและแผนการตรวจสอบการดำเนินการประเมินผลการเรียนของผู้มีหน้าที่รับผิดชอบฝ่ายต่างๆ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นได้ทันเหตุการณ์ ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8. 22 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... การรายงานผลการประเมินผลการเรียน เป็นการรายงานประเมินผลการเรียนรู้อะดับต่างๆ ให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้รับทราบความก้าวหน้า ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9. 22 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศความเหมาะสมของกรณีศึกษาติดตามผลเพื่อสร้างการมีส่วนร่วม มีการประสานงานในการรับกรณีศึกษาจากภายในโรงเรียน และจากสถาบันจิตตคณิดมีความเหมาะสม...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 10. 22 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

6. ด้านการสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา เกี่ยวกับการรายงานผลการดำเนินงาน เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และสาธารณชนได้รับทราบ สรุปได้ว่า สถานศึกษาควรมีการสรุปรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมต่าง ๆ เข้าร่วมในการดำเนินงาน โดยร่วมกันวิเคราะห์ สังเคราะห์สรุปผลการพัฒนาแนวทางแก้ไขปัญหา แนวทางพัฒนาสถานศึกษา ครู และนักเรียน แนวทางพัฒนาการใช้หลักสูตรของควรมีการสรุปผลการดำเนินงาน เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ควรมีการกำหนดในปฏิทินการปฏิบัติงานของครูว่าต้องมีการรายงานการวัดและประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียนเพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน และประเมินผลการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีการรวบรวมรายงานผลดำเนินการวัดและประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียนเพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน และประเมินผลการ

เรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เพื่อเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องให้ความสำคัญกับการวัดและประเมินผลของครูผู้สอน และสถานศึกษาควรจัดการอบรมให้ความรู้ในเรื่องการประเมินผลด้วยเทคนิคและวิธีการอันหลากหลาย ซึ่งการสัมภาษณ์ปรากฏดังนี้

“... มีการสรุปรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา รายงานต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 ทุกปีการศึกษา โดยสรุปทุกด้าน รวมทั้งด้านหลักสูตรการสอน และแต่ละโรงเรียนจะดำเนินการได้มากน้อยแตกต่างกันตามสภาพของโรงเรียน และความเข้มแข็งของผู้บริหารและฝ่ายวิชาการโรงเรียน ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1. 23 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... มีการสรุปผลดำเนินการเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ การรายงานการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่เป็นผู้บังคับบัญชาเป็นประจำทุกปี และเป็นหน้าที่ของงานประชาสัมพันธ์โรงเรียน ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2. 22 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... มีการดำเนินงานตามแนวทางการประกันคุณภาพของโรงเรียน จัดทำรายงานการจัดการศึกษา และอาจมีการสรุปเพื่อประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน แต่ละโรงเรียนก็จะดำเนินการมากน้อยต่างกัน ตามสภาพของสถานศึกษา และความเข้มแข็งของผลการดำเนินงานบริหารงานวิชาการ และผู้บริหารแต่ละโรงเรียน ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3. 22 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... ครูรายงานผลการดำเนินงานตามหลักสูตร ได้แก่ จุดประสงค์การเรียนรู้ สารการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และประเมินผลการเรียนรู้ สถานศึกษาควรร่วมกันประชุมกับครูผู้ปกครอง เพื่อสรุปผลการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตร มีการร่วมกันเขียนรายงานสรุปผลการดำเนินงานให้มีความชัดเจน สามารถนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาศักยภาพการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่ได้พัฒนาขึ้น ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4. 16 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... ครูควรมีข้อมูลสารสนเทศด้านความรู้ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนเป็นรายบุคคลและรายชั้น มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปผลการพัฒนาและแนวทางแก้ไขปัญหา ส่งเสริมให้เต็มศักยภาพ รายงานผู้ปกครองและผู้บริหารสถานศึกษา ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5. 19 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีข้อมูลสารสนเทศด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่ประสงค์ของนักเรียนรายชั้น รายช่วงชั้น และภาพรวมทั้งสถานศึกษามีการวิเคราะห์สังเคราะห์สรุปผลการพัฒนา แนวทางพัฒนาสถานศึกษาครู และนักเรียน ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6. 20 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนจัดทำรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษาประจำปี (SAR) จัดทำแผนปฏิบัติการราชการ 1 ปีจัดกิจกรรมทางวิชาการ เมื่อสิ้นปีการศึกษา จัดทำวารสาร แผ่นพับ เพื่อประชาสัมพันธ์งานของสถานศึกษาทางเว็บไซต์ของโรงเรียน ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7. 21 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ เช่น ข้อมูลทั่วไป ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อนำมาวิเคราะห์หาจุดเด่น จุดด้อย และสรุปเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8. 20 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานสามารถ นำมาวิเคราะห์ สรุปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร การรวบรวมข้อมูลที่ได้ เช่น ผลการดำเนินงานของ สถานศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อนำมาวิเคราะห์ หาแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9. 16 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... มีการวิเคราะห์ข้อมูล สารสนเทศด้านความรู้ ทักษะและ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน การสรุปผลการพัฒนา แนวทางแก้ไขปัญหา แนวทางพัฒนาการใช้หลักสูตรของครูและนักเรียน สถานศึกษาควรมีการสรุปผลการดำเนินงาน เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 10. 16 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

7. ด้านการปรับปรุง และพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา เกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตร ให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน สรุปได้ว่า มีการประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการ นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานำปัญหาอุปสรรค และข้อที่ควรพัฒนามาประชุมวางแผนเมื่อสิ้นปีการศึกษา ติดตามการใช้หลักสูตร มีการจัดการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา และชุมชน นำผลการประเมินเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป ซึ่งการกำหนดระยะเวลาในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรควรชัดเจน 3 ถึง 5 ปีต่อครั้ง และมีการประเมินทุกปี เพราะการปรับเปลี่ยนบ่อยอาจมีผลกระทบต่อการทำงานของโรงเรียน หรือควรมีการจัดทำหลักสูตรในระดับเขตพื้นที่การศึกษาโดยศึกษานิเทศก์เป็น

ผู้ดำเนินการ สถานศึกษาควรมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม บริบท ผู้เรียนซึ่งสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน (f=10) สถานศึกษาควรมีการจัดการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นการประเมินจากภายนอก ควรมีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา (จัดทำ SAR) ตามแผนที่วางไว้ เป็นประจำทุกปี และนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป และควรมีการตั้งคณะกรรมการจากครู ให้จัดทำ การประเมินคุณภาพการศึกษาและรายงานผล

ซึ่งการสัมภาษณ์ปรากฏ ดังนี้

“... ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารและครู จะต้องจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ และปฏิบัติงานทุกปี ถ้าฝ่ายบริหารมีวิสัยทัศน์ด้านการบริหารงานวิชาการที่ดีก็จะมีการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตร จากการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ในด้านการบริหารหลักสูตร แต่โรงเรียนแต่ละแห่งก็จะดำเนินการได้มากน้อยต่างกัน ตามสภาพ และบริบทของโรงเรียนแต่ละแห่ง ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1. 23 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... นำผลสัมฤทธิ์ของแต่ละปีมาวิเคราะห์หาข้อมูล ข้อบกพร่องเพื่อหาแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงหลักสูตร ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2. 22 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... นำหลักสูตรสถานศึกษาที่ปรับปรุง แจ้งให้คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองได้รับทราบ ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3. 22 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... นำผลการประเมินการจัดการเรียนรู้ มาอภิปรายในที่ประชุม และร่วมกันหาวิธีการแก้ปัญหา นำมาปรับปรุงให้เกิดประสิทธิภาพต่อหลักสูตรสถานศึกษา ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4. 16 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... นำผลจากข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ การวิเคราะห์ความสอดคล้องผลการประเมินการเรียนรู้ การอภิปรายผลงานทางวิชาการ มาสรุปเพื่อปรับปรุงหลักสูตร ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5. 19 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... มีการประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการ นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานำปัญหาอุปสรรค และข้อที่ควรพัฒนามาประชุมวางแผนเมื่อสิ้นปีการศึกษา ติดตามการใช้หลักสูตร ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6. 20 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... นำผลการดำเนินงานของสถานศึกษามาปรับปรุงแก้ไขในส่วนด้อย และคงสภาพหรือยกระดับการดำเนินงานที่ปรากฏผลดีให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น นำกระบวนการ PDCA มาใช้ในการดำเนินงาน และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7. 21 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... พัฒนาระบบและดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบ ควรกำหนดให้ครูทุกคนได้ตรวจสอบหรือประเมินตนเองเป็นระยะ ๆ มีการบันทึกผลการประเมินตนเองไว้ เพื่อปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8. 20 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... ควรมีการตั้งคณะกรรมการจากครู ให้จัดทำการประเมินคุณภาพการศึกษา และรายงานผล มีกำหนดให้ปฏิทินการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ว่าต้องมีการประเมินคุณภาพภายใน และรายงานผลต่อชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกปี ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9. 16 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

“... สถานศึกษาควรมีการจัดการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา และชุมชนเพื่อเป็นการประเมินจากภายนอกและนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป การกำหนดระยะเวลาในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรควรชัดเจน 3 ถึง 5 ปีต่อครั้ง และมีการประเมินทุกปี เพราะการปรับเปลี่ยนบ่อยอาจมีผลกระทบต่อการทำงานของโรงเรียน หรือควรมีการจัดทำหลักสูตรในระดับเขตพื้นที่การศึกษาโดยศึกษานิเทศก์เป็นผู้ดำเนินการ ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 10. 16 พฤษภาคม 2557 : สัมภาษณ์)

โดยสรุปจากการสัมภาษณ์ แนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ได้ดังนี้

1. ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา เกี่ยวกับการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาและกรรมการอื่น ๆ ของสถานศึกษาเพื่อดำเนินงานด้านการพัฒนาหลักสูตร สรุปได้ว่า สถานศึกษาควรมีการจัดโครงการอบรมผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนทุกคน เป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความพร้อมของสถานศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร มีคณะกรรมการจัดทำข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เป็นปัจจุบันสำหรับการดำเนินงานด้านหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา เกี่ยวกับการประชุมชี้แจงเรื่องหลักสูตรสถานศึกษา สรุปได้ว่า สถานศึกษาควรมีการประชุมวางแผนในการจัดทำหลักสูตรอย่างมีขั้นตอน ศึกษาหลักสูตรแกนกลาง กำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้อง

บริบทและหลักสูตรแกนกลาง ทำเล็มหลักสูตร เอกสาร และแผน และสนับสนุนให้คณะครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร ร่วมชี้แจงแนวทางการปฏิบัติให้มีความชัดเจนสามารถนำแนวทางไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในสถานศึกษาได้

3. ด้านการวางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ เกี่ยวกับการเตรียมครูให้มีความรู้ และความพร้อมในการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ โดยสรุป สถานศึกษาควรมีการวางแผนและการดำเนินการบริหารงานบุคคล การส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร การวางแผนพัฒนาการศึกษาและการใช้งบประมาณ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา เตรียมหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา และมีการส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และส่งเสริมผู้เรียนตามเป้าหมายจุดเน้นของโรงเรียน มีสื่อนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ มีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ จัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้

4. ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เกี่ยวกับการวัด และประเมินผลตามผู้เรียนตามสภาพที่แท้จริงตามที่ได้กำหนดไว้ สรุปได้ว่า สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสนองความต้องการและศักยภาพของนักเรียนนำหลักสูตรไปทดลองใช้สอนจริง ปรับปรุงหลักสูตรในส่วนที่เป็นปัญหา สร้างความตระหนักให้กับบุคลากร ครู กรรมการฝ่ายต่าง ๆ เห็นความสำคัญต่อการศึกษาให้มาก มีการวัดและประเมินผลตามสภาพความเป็นจริงเป็นไปตามที่สถาบัน กำหนด การจัดระบบของข้อมูลเพื่อรองรับการใช้หลักสูตรเหมาะสม

5. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล หลักสูตรสถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยสรุป ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลหลักสูตรในสถานศึกษา ควรสนับสนุนการนิเทศภายในโรงเรียนโดยผู้บริหาร ครูวิชาการ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานการใช้หลักสูตร การประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยสังเกตจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีความเหมาะสม

6. ด้านการสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา เกี่ยวกับการรายงานผลการดำเนินงาน เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และสาธารณชนได้รับทราบ สรุปได้ว่า สถานศึกษาควรมีการสรุปรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมต่าง ๆ เข้าร่วมในการดำเนินงาน โดยร่วมกันวิเคราะห์ สังเคราะห์สรุปผลการพัฒนา แนวทางแก้ไข ปัญหา แนวทางพัฒนาสถานศึกษา ครู และนักเรียน แนวทางพัฒนาการใช้หลักสูตรของควรมีการสรุปผลการดำเนินงาน เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

7. ด้านการปรับปรุง และพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา เกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน สรุปได้ว่า สถานศึกษาควรมีการประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการ นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานำปัญหาอุปสรรค และข้อที่ควรพัฒนามาประชุมวางแผน เมื่อสิ้นปีการศึกษา ติดตามการใช้หลักสูตร มีการจัดการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา และชุมชน นำผลการประเมินเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป ซึ่งการกำหนดระยะเวลาในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรควรชัดเจน 3 ถึง 5 ปีต่อครั้ง และมีการประเมินทุกปี เพราะการปรับเปลี่ยนบ่อยอาจมีผลกระทบต่อการทำงานของโรงเรียน หรือควรมีการจัดทำหลักสูตรในระดับเขตพื้นที่การศึกษาโดยศึกษานิเทศก์เป็นผู้ดำเนินการ